II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE
van 22 december 1999
betreffende de door Spanje ten uitvoer gelegde steunregeling ten gunste van de voor industriële verwerking bestemde tuinbouwproducten in Extremadura voor het verkoopseizoen 1997/1998

(kennisgeving geschied onder nummer C(1999) 5207)

(Slechts de tekst in de Spaanse taal is authentiek)

(2000/237/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 88, lid 2,

Gelet op Verordening (EG) nr. 2200/96 van de Raad van 28 oktober 1996 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit [1], laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1257/1999 [2],

Na de belanghebbenden overeenkomstig het genoemde artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken [3],

Overwegende hetgeen volgt:

I. PROCEDURE

(1) Op grond van het besluit van 8 juli 1998 van het departement (Consejería) voor landbouw en handel van de gewestregering (Junta) van Extremadura wordt voor het verkoopseizoen 1997/1998 steun verleend voor landbouwproducten die voor industriële verwerking bestemd zijn. Dit besluit is bekendgemaakt in het publicatieblad (Diario Official) van Extremadura [4].

(2) Aangezien de Spaanse autoriteiten deze steunmaatregel niet bij de Commissie hebben aangemeld, heeft deze hun overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het Verdrag op 8 februari 1999 schriftelijk verzocht haar mee te delen of deze steunregeling inderdaad van toepassing is en, zo ja, sedert wanneer.

(3) Bij brief van 26 februari 1999 heeft de permanente vertegenwoordiging van Spanje bij de Europese Unie de Commissie de inlichtingen verstrekt waarom zij in haar brief van 8 februari 1999 had verzocht.

(4) Bij brief van 14 juni 1999 heeft de Commissie Spanje in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het Verdrag ten aanzien van deze steunregeling. In deze brief heeft de Commissie Spanje ook verzocht haar opmerkingen kenbaar te maken.

(5) Het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure is in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* kenbaar gemaakt [5]. De Commissie heeft de belanghebbenden uitgenodigd hun opmerkingen over de betrokken steunregeling kenbaar te maken.

(6) Spanje heeft zijn opmerkingen bij brief van 19 juli 1999 meegedeeld.

(7) De Commissie heeft van de belanghebbenden opmerkingen terzake ontvangen. De Commissie heeft deze bij brief van 17 november 1999 aan Spanje doorgezonden en dit land in de gelegenheid gesteld hierover zijn opmerkingen te maken. De Commissie heeft van Spanje geen opmerkingen terzake ontvangen.

[1] PB L 297 van 21.11.1996, blz. 1.
[2] PB L 160 van 26.6.1999, blz. 80.
[3] PB C 233 van 14.8.1999, blz. 37.
[4] Diario Official de Extremadura nr. 84 van 23 juli 1998, blz. 5807.
[5] Zie voetnoot 3.

II. GEDETAILLEERDE BESCHRIJVING VAN DE STEUNMAATREGEL

(8) Op grond van het besluit van 8 juli 1998 wordt voor het verkoopseizoen 1997/1998 steun verleend voor tuinbouwproducten die voor industriële verwerking bestemd zijn.

(9) De begunstigden zijn telers van voor industriële verwerking bestemde tuinbouwproducten in Extremadura, die contracten hebben gesloten met de bedrijven die de tuinbouwproductie van Extremadura in het verkoopseizoen 1997/1998 verwerken. De steun per landbouwer bedraagt ten hoogste 500 000 ESP.

(10) Bij telersverenigingen aangesloten landbouwers kunnen een gezamenlijk contract sluiten. In dat geval kan de vereniging een extra subsidie krijgen ten bedrage van 1 % van de opbrengsten van haar leden, met een maximumbedrag van 1 miljoen ESP per vereniging.

(11) Hierna volgen de voor de steun in aanmerking komende producten met vermelding van het steunbedrag:

— Paprika's voor de bereiding van poeder (met oorsprongsbenaming): 5 ESP per kilogram.

— Paprika's voor de bereiding van poeder: 1,5 ESP per kilogram.

— Paprika's voor industriële vermaling: 1,5 ESP per kilogram.

— Augurken voor industriële verwerking: 5 ESP per kilogram.

— Kool ervoor bestemd om gedroogd te worden: 1,5 ESP per kilogram.

— Uien ervoor bestemd om gedroogd/ingevroren te worden: 1,5 ESP per kilogram.

— Broccoli ervoor bestemd om gedroogd/ingevroren te worden: 1,5 ESP per kilogram.

— Bloemkool ervoor bestemd om gedroogd/ingevroren te worden: 1,5 ESP per kilogram.

— Spinazie ervoor bestemd om te worden ingevroren: 1,5 ESP per kilogram.

— Prei ervoor bestemd om gedroogd te worden: 1,5 ESP per kilogram.

— Bonen ervoor bestemd om ingevroren te worden: 1,5 ESP per kilogram.

— Aardappelen ervoor bestemd om ingevroren te worden: 1,5 ESP per kilogram.

(12) De maximumhoeveelheid waarvoor steun kan worden verleend, bedraagt:

— 9 500 ton paprika voor de bereiding van poeder (met de oorsprongsbenaming „Pimentón de la Vera");

— 4 000 ton paprika voor de bereiding van poeder en voor industriële vermaling;

— 250 ton augurken voor industriële verwerking, en

— 15 000 ton voor de overige producten.

Wanneer de totale hoeveelheid deze maxima overschrijdt, wordt op de voor steun in aanmerking komende productie van iedere landbouwer een verminderingscoëfficiënt toegepast.

(13) Het besluit van 8 juli 1998 past in het kader van decreet nr. 84/1993 van 6 juli van de gewestregeling van Extremadura, waarbij een steunregeling wordt vastgesteld voor tuinbouwproducten die voor industriële verwerking bestemd zijn ([6]). In dat decreet is bepaald dat voor elk verkoopseizoen de voor steun in aanmerking komende tuinbouwproducten, het premiebedrag en de subsidieerbare maximumhoeveelheid bij besluit worden vastgesteld.

(14) De Commissie heeft Spanje in de brief van 14 juni 1999 meegedeeld dat deze steunregeling voor tuinbouwproducten, waarbij het steunbedrag door de geproduceerde hoeveelheden bepaald wordt, hetgeen in strijd kan zijn met de artikelen 28 en 29 van het Verdrag, niet aan de voorwaarden voldoet om in aanmerking te komen voor één van de uitzonderingen van artikel 87, lid 3, van het Verdrag.

In die brief heeft de Commissie de Spaanse regering ook de raad gegeven de steun voor aardappelen te schrappen.

III. OPMERKINGEN VAN DE BELANGHEBBENDEN

(15) De Europese Vereniging van de aardappelverwerkende industrie heeft bij brief van 6 september 1999 opmerkingen over de steunregeling gemaakt. Deze organisatie sluit zich aan bij de aanbeveling van de Commissie aan de Spaanse regering om de steun voor aardappelen te schrappen.

IV. OPMERKINGEN VAN SPANJE

(16) Spanje is van mening dat de oprichting en instandhouding van agrovoedingsbedrijven via een contractuele band tussen productie en verwerking een zo laag mogelijke prijs en de levering van hoogwaardige grondstoffen garanderen. Deze band draagt bij tot het behoud van de productie in de regio en gaat landvlucht tegen.

(17) De teelt van najaars- en wintertuinbouwgewassen op de geïrrigeerde gronden in Extremadura vervult een zeer belangrijke maatschappelijk-economische rol bij de ontwikkeling van de plattelandsgebieden en heeft door de vaststelling van gegarandeerde maximumhoeveelheden, die de productie- en afzetmogelijkheden doeltreffend beperkt hebben, voor een evenwichtig aanbod tussen de voor verkoop op de markt voor verse groenten bestemde producten en de voor verwerking bestemde producten gezorgd.

(18) De steun heeft de marktdeelnemers niet bevoordeeld. De steun gold namelijk slechts binnen de vastgestelde structurele doelstelling en zodra deze bereikt was, is de regeling opgeheven. Wederinvoering van de regeling is niet gepland.

([6]) Diario Official de Extremadura nr. 82 van 13 juli 1993, blz. 2071.

V. **BEOORDELING VAN DE STEUNMAATREGEL**

Artikel 87, lid 1, van het Verdrag

(19) In artikel 43 van Verordening (EG) nr. 2200/96 is bepaald dat de artikelen 87 en 88 van het Verdrag van toepassing zijn op de productie van en de handel in de in artikel 1, lid 2, van die verordening bedoelde producten.

(20) Op grond van artikel 87, lid 1, van het Verdrag zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm dan ook met staatsmiddelen bekostigde steunmaatregelen, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voorzover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

(21) De Spaanse tuinbouwproductie bereikt een omvang van 115 451 000 ton. De handel tussen de Gemeenschap en Spanje is zeer omvangrijk. In 1998 is in Spanje bijvoorbeeld 2 579 000 ton tuinbouwproducten uit de overige lidstaten binnengebracht, terwijl naar die lidstaten uit Spanje 28 782 000 ton verzonden is ([7]).

(22) Daardoor kan de onderzochte regeling de handel in tuinbouwproducten tussen de lidstaten beïnvloeden, aangezien dit steeds het geval is wanneer marktdeelnemers in een bepaalde lidstaat, vergeleken met die in de overige lidstaten, door een steunmaatregel bevoordeeld worden. De betrokken steun heeft een rechtstreeks en onmiddellijk effect op de productiekosten van de landbouw- en verwerkingsbedrijven in de sector groenten en fruit in Spanje. Het levert hun een financieel voordeel op ten opzichte van de bedrijven in de overige lidstaten die geen dergelijke steun ontvangen. Bijgevolg gaat het om steun die de concurrentie vervalst of dreigt te vervalsen.

(23) Op grond van de bovenstaande overwegingen moet de betrokken regeling als staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag worden aangemerkt.

Mogelijke uitzonderingen op grond van artikel 87 van het Verdrag

(24) Op het in artikel 87, lid 1, van het Verdrag vastgelegde onverenigbaarheidsbeginsel zijn echter uitzonderingen mogelijk.

(25) De in artikel 87, lid 2, van het Verdrag bepaalde uitzonderingen zijn hier duidelijk niet van toepassing. Overigens hebben de Spaanse autoriteiten zich hierop ook niet beroepen.

(26) De uitzonderingen van artikel 87, lid 3, van het Verdrag, moeten bij het onderzoek van een steunprogramma ten behoeve van een specifieke regio of sector of van een specifieke toepassing van een algemene steunregeling restrictief worden geïnterpreteerd. Zij kunnen met name slechts worden toegestaan wanneer de Commissie tot de slotsom komt dat de steun noodzakelijk is om één van de met uitzonderingen nagestreefde doelstellingen te bereiken. Door steunmaatregelen te aanvaarden die niet aan deze voorwaarden voldoen, zou worden toegestaan dat het handelsverkeer tussen de lidstaten verstoord wordt en de concurrentie vervalst wordt zonder dat dit door het gemeenschappelijk belang kan worden gerechtvaardigd, alsmede dat de marktdeelnemers van bepaalde lidstaten onrechtmatig bevoordeeld worden.

(27) Volgens de Commissie is de aangemelde steun niet bedoeld als regionale steun voor het totstandbrengen van nieuwe investeringen of voor het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen, noch als steun ter compensatie van nadelen op infrastructuurgebied voor alle bedrijven van de regio, maar als steun voor de bedrijfsvoering in de landbouwsector. Het gaat derhalve om steun voor een bepaalde sector, die aan het bepaalde in artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag moet worden getoetst.

(28) Op grond van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag kan de Commissie steunmaatregelen die de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën vergemakkelijken, als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt beschouwen, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

(29) De steunregeling moet meer in het bijzonder aan dit voorschrift worden getoetst.

(30) Ten aanzien van de steun voor aardappelen, een product van bijlage I van het Verdrag dat niet onder een gemeenschappelijke marktordening valt, geldt het bepaalde in Verordening nr. 26 van de Raad van 4 april 1962 inzake de toepassing van bepaalde regels betreffende de mededinging op de voortbrenging van en de handel in landbouwproducten ([8]), gewijzigd bij Verordening nr. 49 ([9]). Aangezien uitsluitend het bepaalde in artikel 88, lid 1, en lid 3, eerste zin, van toepassing is, kan de Commissie alleen opmerkingen formuleren. De Commissie heeft de Spaanse regering in haar brief van 14 juni 1999 aangeraden deze steun te schrappen.

(31) Voor de toepassing van de artikelen 87 tot en met 89 van het Verdrag gaat de Commissie er normaliter vanuit dat alle steun waarvan het bedrag afhankelijk is van de geproduceerde hoeveelheden, als steun voor de bedrijfsvoering moet worden beschouwd, die onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt ([10]).

(32) Een dergelijke steun heeft geen duurzaam effect op de ontwikkeling van de betrokken sector, aangezien het effect ervan met de maatregel zelf verdwijnt. Voorts heeft de steun als rechtstreeks gevolg dat de productieen de afzetmogelijkheden waarover de marktdeelnemers voor deze producten beschikken, gunstiger zijn dan die voor marktdeelnemers (zowel in eigen land als in de andere lidstaten) die geen vergelijkbare steun krijgen (arrest van het Gerecht van eerste aanleg van 8 juni 1995 in zaak T-459/93, Siemens NV tegen Commissie ([11])).

([7]) *Bron*: Eurostat 1998.

([8]) PB 30 van 20.4.1962, blz. 993/62.
([9]) PB 53 van 1.7.1962, blz. 1571/62.
([10]) Vgl. steunmaatregelen N 51/92, N 741/94, N 632/92, N 214/91 en NN 24/93.
([11]) Jurisprudentie 1995, blz. II-1675.

(33) Bovendien wordt de steun toegekend om de teelt te bevorderen van producten waarvoor een gemeenschappelijke marktordening geldt (met uitzondering van aardappelen) en is de bevoegdheid van de lidstaten terzake uiterst gelimiteerd, omdat deze marktordening onder de bevoegdheid van de Gemeenschap valt. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie (zie onder andere het arrest van 26 juni 1979 in zaak 177/78, Pigs and Bacon tegen Mc Carren [12]) moet een marktordening worden beschouwd als een volledig en afgerond geheel dat de lidstaten geen ruimte laat om maatregelen te nemen die daarvan afwijken of daarmee in strijd zijn.

(34) Voorts zijn de begunstigden telers in Extremadura van voor industriële verwerking bestemde tuinbouwproducten die contractueel verplicht zijn aan de verwerkingsbedrijven in die regio te leveren.

(35) Deze verplichting, die de telers moeten nakomen om de steun te kunnen ontvangen, houdt een beperking van het vrije verkeer van goederen tussen de lidstaten in en is strijdig met artikel 29 van het Verdrag, omdat de verzending van die producten naar de overige lidstaten door die verplichting worden belemmerd.

Conclusie

(36) Op grond van de bovenstaande overwegingen en de geldende voorschriften van de Gemeenschap, is de Commissie van mening dat, ten aanzien van de in artikel 87, lid 3, onder a) en c), bedoelde uitzonderingen voor steunmaatregelen die de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën vergemakkelijken, de onderzochte steunregeling het handelsverkeer zodanig kan veranderen dat daardoor het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

(37) Daarom moet de steun (met uitzondering van die voor aardappelen) als strijdig met de Gemeenschapsvoorschriften worden beschouwd, zodat hij niet in aanmerking komt voor één van de in artikel 87, lid 3, van het Verdrag bedoelde uitzonderingen.

VI. **CONCLUSIE**

(38) Aangezien Spanje nagelaten heeft de in deze beschikking bedoelde steunmaatregel overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het Verdrag bij de Commissie aan te melden, is de steun onrechtmatig toegekend, omdat de regeling ten uitvoer is gelegd voordat de Commissie zich over de verenigbaarheid ervan met de gemeenschappelijk markt heeft kunnen uitspreken.

(39) Op de bovengenoemde gronden zijn de maatregelen (met uitzondering van die voor aardappelen) bovendien onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, omdat zij onder het bepaalde in artikel 87, lid 1, van het Verdrag vallen en niet in aanmerking komen voor één van de uitzonderingen in de leden 2 en 3 van dat artikel.

(40) Wanneer de steun onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt is, kan de Commissie gebruikmaken van de mogelijkheid die haar geboden wordt door het arrest van het Hof van Justitie van 12 juli 1973 in zaak 70/72 (Commissie tegen Duitsland) [13], dat bevestigd is door het arrest van 24 februari 1987 in zaak 310/85 (Deufil tegen Commissie) [14] en het arrest van 20 september 1990 in zaak C-5/89 (Commissie tegen Duitsland) [15], en de lidstaat verplichten alle onwettig toegekende steun van de begunstigden terug te vorderen. Deze terugvordering is ook verplicht op grond van artikel 14, lid 1, van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad [16] tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 (nu artikel 88) van het EG-Verdrag. Deze terugvordering is noodzakelijk om de vroegere situatie te herstellen door alle financiële voordelen die de begunstigden van de steun ten onrechte ontvangen hebben, sedert de datum van de toekenning van de steun teniet te doen.

(41) De toegekende steun (behalve die voor aardappelen) moet volledig worden teruggevorderd.

(42) De steun moet teruggevorderd worden overeenkomstig de Spaanse rechtsvoorschriften. De terug te vorderen bedragen worden vermeerderd met moratoire interesten die berekend worden vanaf de datum waarop de betrokken ontwettige steun is verleend, tot de datum waarop zij daadwerkelijk worden terugbetaald. De rente wordt berekend op basis van de referentierente die wordt toegepast voor de berekening van het subsidie-equivalent in het kader van de regionale steun [17].

(43) Deze beschikking loopt niet vooruit op de consequenties die de Commissie in voorkomend geval aan deze zaak zal verbinden ten aanzien van de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL),

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De door Spanje bij besluit van 8 juli 1998 van het departement voor landbouw en handel van de gewestregering van Extremadura ten uitvoer gelegde regeling waarbij voor het verkoopseizoen 1997/1998 steun verleend wordt voor tuinbouwgewassen voor industriële verwerking, is, met uitzondering van de steun voor aardappelen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

Artikel 2

Spanje moet de in artikel 1 bedoelde regeling intrekken.

Artikel 3

1. Spanje neemt alle nodige maatregelen om de in artikel 1 bedoelde en reeds onwettig ter beschikking gestelde steun van de begunstigden terug te vorderen.

[12] Jurisprudentie 1979, blz. 2161.

[13] Jurisprudentie 1973, blz. 813.
[14] Jurisprudentie 1987, blz. 901.
[15] Jurisprudentie 1990, blz. I-3437.
[16] PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.
[17] PB C 74 van 10.3.1998, blz. 9.

2. De terugvordering dient onverwijld en in overeenstemming met de nationaal rechterlijke procedures te geschieden, voorzover die procedures een onmiddellijke en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de beschikking toelaten. De terug te vorderen steun omvat rente vanaf de datum waarop de onrechtmatige steun voor de begunstigden beschikbaar was tot de datum van daadwerkelijke terugbetaling van de steun. De rente wordt berekend op grond van de referentievoet welke wordt gehanteerd voor de berekening van het subsidie-equivalent in het kader van regionale steunregelingen.

Artikel 4

Spanje deelt de Commissie binnen twee maanden vanaf de kennisgeving van deze beschikking mee welke maatregelen het heeft genomen om hieraan te voldoen.

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot het Koninkrijk Spanje.

Gedaan te Brussel, 22 december 1999.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie